

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

טפי לענבים ודבר אחר מהבהב כדמוכה כסמוך ומתוך הקוניה משמע של פשט כלום ונראה לר"מ דבראוי לאכילה פשיטא ליה דשרי הבהב דלא היי אלא כסומי פירא אלא בזאתן שאינן ראויין לאכילה אלא ע"י הדחק ומהבהבן כדי שיהיו טובים לאכול מציעא ליה אי היי כענבים ודבר אחר כיון דע"י הבהב אוכל הרבה או דלמא לא שאל הבהב זה מהבהב צבירות ממוקס דשרי ופשיט מרשאים פועלים לטובל פתן צביר וקצר השתא צפועלין שאין יכולין לאכול אלא ע"י הדחק ומדמי ליה לאכול שאינו ראוי אלא ע"י הדחק ומיהו לישנא דשיאלנו ענבים הרבה משמע שיכולין לאכול בלאו הכי וכן פשיט מאוכלין צראשי אומניות ובלבד שלא יהבהבו ולא קאי אראשי אומניות דהנהו שרי להבהב שראויין לאכילה אלא ובלבד שלא יהבהבו צבירים שאינם ראויים לאכילה קאמר והשתא קאמר שפיר מלא ממוקס פירא איכא דעל ידי הבהב לא יתקנו יותר אותן שאינן ראויין לאכילה דאינן אלא למתק אותן שזכר היו ראויין והא פשיטא דשרי וא"כ משום צפועל מלאכה הוא דקאסרה צרייתא ואתי נמי שפיר הא דקאמר רבא לא יספות במלא משום מעשר המה או לאו הכי שרי היינו צראיין לאכילה אכל צבירים ראויים לאכילה מביעיא לן הבהב וספיתא פשיטא לן דהיי כענבים וד"א דקאמר מעיקרא ונראה לר"מ דלפי"ר לא אסור ענבים וד"א אלא דוקא צבין ראויין ואתי שפיר הא דקאמר דמלא כענבים וד"א היינו דוקא צבין ראויין דבראויין שרי כדמשמע במילתיה דרבא ויש ליישב שיטת הקונט"ר דמה שהקשה דאי ליכא ממוקס אמאי מפרך איכא למימר מפרך ומשכר לחמיכות קטנות כדי שיוכל לתת צפיו צמעט מעט ויטערי לפנות במלא לרבה אי לאו משום מעשר משום שנתן לו צבירי רשות לאכול דהכי איירי וצרייתא נמי דשרי לספות בלחם אחת היינו משום דמייירי בקצץ:

קוצץ אחת אחת אובא. פירש קונטרס קצץ עם צבירי על מנת שאוכל דהשתא היו קצין מקח נראה לר"מ דלפירושו קאי ארישא אשכרו לעדור דאי אשכרו לקצור למה יתנה בחנם כיון דמן התורה אוכל וקצילה נמי אמאי מהניא שלא יאכל שמים שמים כיון דעל חנם הוא קוצץ וקשה קנת דמאי פריך כיון דקצץ כל מאי דבעי לאכול למה פשוט לו כל כך שיוכל לאכול במלא משום דקצץ הא לא פירש לאכול במלא וציטריך לקצץ דמדינא לא הוה אכיל כלל כיון ששכרו לעדור ור"מ פירש קצץ שהתנה שלא לאכול אלא עשר פירות או עשרים והשתא פריך שפיר במאי דבעי יאכלם: **שתיים** שתיים יאבא. דמקח קובע דבר שנמרה מלאכתו למעשר וכי חלש שמים ביחד חשיבי גורן כדיליף כסמוך שהלוקח לא יעשה גורן אחר: **בארץ** קבעא ספיתא. והיה דלעיל דקתי לא יספות מיירי בארץ וא"ת ואמאי לא מוקי לה הדין דלא יספות משום ענבים ודבר אחר כדאמר מעיקרא והיה דספת במלא קאי אספיתא ומיירי בין בארץ בין בחוזה לארץ וקמ"ל דלא קבעא ספיתא והשתא לא תקשי ליה הא דפריך אדאמי וי"ל דאי לאו דלשמועין בשום מקום דספיתא קבעא לא היו לשמועין שום חידוש היה צרייתא דספות ולהכי מוקי להיהא דלא יספות בארץ משום דספיתא קבעא והשתא קמ"ל היה דספות דאע"ג דבארץ קבעא כחול"ל לא קבעא: **והרתי** מנאן דקבעא ספיתא. מקח נמי קבעא בתרתי כדאמר לעיל אלא משום דספיתא קיימיין נקט ספיתא: **כי** קבעא כעמיר גורנה. אסמכתא היא: **המרכסות** בתבואה. לא לעשות לחם מיירי דהיכא דשייכא חלה לא אוליין דבר גמר מלאכה למעשר אלא בתבואה לעשות קליות או שמים מיירי: והדשות

לאכשורי גברא לא קמביעיא לן כי קמביעיא לן לאכשורי פירא מאי ת"ש פועלין אוכלין ענבים בראשי אומניות שלהם ובלבד שלא יהבהבו באור החם משום כישול מלאכה כי קא מביעיא לן היכא דאיכא אשתו ובניו מאי ת"ש לא יהבהב באור ויאכל ולא יכמור באדמה ויאכל יולא יפרך ע"ג הסלע ויאכל אבל מפרך על ידי על יד ואוכל החם משום כישול מלאכה הכי נמי מסתברא דאי ס"ד משום ממוקס פירא סלע מאי ממוקס פירא איכא אי אפשר דלא ממוקס פורתא ת"ש יפועלין שהיו עוברים בתאנים (א) ווגודרים בתמרים ובוצרים בענבים ומוסקין בזיתים הרי אלו אוכלים ופסורים שהתורה זכתה להם יבפיתם לא יאכלו אלא אם כן נטלו רשות מבעה"ב וולא יספות במלא ויאכל מלא ודאי כענבים ודבר אחר דמי ולא יספות במלא ויאכל ורמינהו יהשוכר את הפועל לעדר ולקשקש תחת הזיתים הרי זה לא יאכל ישכרו לכצור שכרו למסק שכרו ללקט הרי זה אוכל ופטור שהתורה זכתה להן קצין אחת (ב) ואחת יאכל שתיים שתיים לא יאכל וסופת במלא ויאכל אהי"א אילימא אסיפא כיון דקצין כל היכי דבעי ליכול אלא לאו ארישא אמר אב"י לא קשיא כאן בארץ כאן בחוזה לארץ בארץ קבעא ספיתא בחוזה לארץ לא קבעא ספיתא אמר רבא מי איכא מידי דבארץ קבעא ספיתא מדאורייתא ובחוזה לארץ לא קבעא ספיתא ומותר לכתחילה אלא אמר רבא בין בארץ בין בחוזה לארץ חדא לא קבעא ספיתא תרתי קבעא ספיתא קצין בין ספת ובין לא ספת אחת אחת אוכל שתיים שתיים לא יאכל לא קצין ולא ספת אוכל שתיים שתיים ספת אחת אחת אוכל שתיים שתיים לא יאכל ואע"ג דנטל רשות מבעה"ב דאויטבילי להו למעשר וקבעא ספיתא ותרתיה דקבעא ספיתא מנא לן אמר רב מתנא דאמר קרא יכי קבעם כעמיר גורנה: **תנו רבנן** פרות המרכסות בתבואה והדשות

הכרס צלשן ארמי אולייתא (א) וצלשן אורמין: **הסם** משום צפועל מלאכה. שמצטל עלומו כשמהבהב: **דאיכא** אששו ופניו. שלא נשכרו אלא בעל הבית ומהבהבין לו: **ולא יכמור**. יחמם שמתמינס בעפר חס: **ולא יפריך**. צלש"ר צלש"ר כמו שעושין לתפוחים: **על יד**. מיד ליד: **עודרין** ומסקין צוצרין גודרין כולם לשון לקיטה הן לכל מין ומין: **ופטורין**. מן המעשר ולא אמרינן מקח הוא לפי שאין זה מנאי שכן אלא התורה זכתה להם: **כפיסם** לא יאכלו. משום דינא נקט ליה לפי שאוכלין הרבה: **לא יספוט**. יעצול. קס"ד משום ענבים ודבר אחר קאמר ולא משום מעשר אלמא אכשורי פירא אסור: **מלא ודאי כענבים ודבר אחר דמי**. ואע"ג דעלייהו דענבים קא מדבר ליה ולא מילתא דאפייה נפשיה הוא ספת מ"מ דבר אחר הוא אכל מהבהב אימא לך דשרי: **לעודר**. למפור: **לקשקש**. לכסות שרשים המגולים: **הרי זה לא יאכל**. מן הזיתים שנאלין דבעין שעת גמר מלאכה: **שכרו לצבור**. בענבים: **למסקו**. בזיתים: **ללקט**. בשאר פירות אותן הנושרין על גב הקרקע: **קצץ**. והתנה עם בעל הבית ע"מ שאוכל הוה ליה כעין מקח: **אחת אחת אוכל**. דפחות משמים לא חילי אסור שם גורן דבר של גמרה מלאכתו: **שמים שמים לא יאכל**. דשמים מכי מטי להו מילתא דחשיבותא כגון קצילה או מקח חיל עלייהו שם גורן כדיליף אסמכתא מקרא לקמן וקביעותא דקצילה ומקח דרבנן היא כדאמרן לעיל (פס): **דאי מדאורייתא** אין חילוק בין שמים לאחת: **וסופת במלא ואוכל**. קס"ד ספיתא צמעט לא מהניא ולא נקט ליה אלא לשמועין דלא מעכב עליה בעל הבית: **אחי"א**. אילתריא. לאשמועין: **אלא לאו ארישא**. דלא קצץ: **כאן בארץ כאן בחוזה לארץ**. וספיתא לאו משום ענבים ודבר אחר לעין דינא נקט לה אלא משום צבירי:

חשיבות אכילה לענין מעשר נקט ליה ואסיפא קאי: **בארץ**. דמעשר דאורייתא וקבעא ספיתא צפועל מלאכה גמר מלאכתא דגלי דעמיה דלית ליה גורן אחרת: **מוסר לכסחילה**. בתמיה. היכא דמעשר דידיה מדרבנן תקבע ליה ספיתא מדרבנן דכל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון: **סרתי קבעא ספיתא**. כדיליף לקמן בפחות משמים לא היו גורן: **קצץ בין ספת ובין לא ספת**. קצילה משוי גורן כשהן שמים ואחת אחת אוכל שמים לא יאכל ויבין דלאכילה ע"י קצילה יתא שמים אלא בלחם לא קבעא ספיתא משום הכי קתי ספת במלא ואוכל ואסיפא דוקא קאי: **לא קצץ ולא ספת אוכל שמים**. ספת לא יאכל שמים דקבעא ספיתא ומשום הכי קתי צביריתא קמיתא ולא יספות דלאו בקצץ איירי ואכילתו שמים שמים: **וסרתי דקבעא ספיתא מנאן**. כלומר מנאן דבעין תרתי וצבירי לא: **כי קבעם כעמיר גורנה**. אין גורן בלא קציר ואין קציר פחות משמים: **המרכסות בתבואה**. [א] ששורין שעורין במים ומייבשין אותן בתנור ושין אותן פירות להסיר קליפתן והוא חושלל: והדשות

(א) פי' שהוא כמו גורן אכלה. רש"י ע"י עין ע"י ד' ל' (ב) וצ"י י"א. (ג) דכפ"י והא דש"י.

תורה אור השלם
1 והמה לא ידע מחשבות ה' ולא הבינו קצתו כי קצצם בעמיר גרן: מכה ד יב

הגהות הב"ח
(א) נ"י עורין במלחם (וגודרין). מ"מ וי"ב ס"א (וגודרין). (ב) שם קצץ אמת אחת יאכל מ"ל ואמת ו' נמקח:

הגהות הגר"א
[א] רש"י ד"ה המרכסות בתבואה ששורין כ"י נ"ב ורמ"ם פי' שמהלכות עליהן לרוב כמו ישעיה (מ) והרכסות לקבעה וכו' צ"ל שולמי (פ"ט דתרומו) מ"י מ"ט ולא דברנו:

לעני רש"י
אורי"ן [אורד"ן]. שורות נפיש. בצ"י צ"י [בצ"י צ"י]. לפצוע.

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

גמ' א ב ג מ"י פט"ו
מחל' אסורי ביאה
הנכה י' סמך לאוין קב
טושי' ארבע פ"ה ספיק
ד:

ס ה ו ז ח ט י מ"י פ"ג
מהלות שפירות הלכה
ג סמך לאוין קפד טור
ש"ע ח"מ פ"י שלט ספיק
י:

סא ט י מ"י שם הלכה ו
טושי' שם ספיק ט
סב כ מ"י שם הלכה ו
טושי' שם ספיק ג
סג ל מ"י שם טושי' שם
ספיק ד:

סד מ מ"י פ"ט מהלות
כלאים הלכה ו סמך
לאוין קפד טושי' י"ד פ"י
הל' ספיק ז:

סה נ מ"י שם פ"יג
מהלות שפירות
הלכה ו ע"י כמ"ג סמך
סז ו"י קפד טור ש"ע
שם וטושי' ח"מ פ"י שלט
ספיק ג:

תורה אור השלם
1 לא תקבל חרש ולפני
עור לא תתן מכהל
הראית פאלתיהו אני י
ויקרא י"ז יד
2 הו' ושקר אל תשת
אתה ויברך אתך בבאכם
אל אהל מועד ולא
תחונ' הקת עולם
לררריכם: ויקרא י"ט
3 ויקבריל בין הקדש
ויבן רחל ויבן השמא ויבן
השהו: ויקרא י"י

מחלפ' אהרדי. שלט מדעתן היו מסרסין אותו ומ"מ היו
מחליפין שמה לא יאמינו העולם שהיה שלט מדעתם או
משום שלט יאמרו אחרים לנכרי לעשות כן ויאמרו שלט מדעתם
עשו: **ישב** דה קוץ בפיה מהו. וא"ת הא אמרינן לקמן לא מדוש
בחסימה ו"ל דה"מ כחסימה בחוץ
כדי שלט תאכל אבל הכא שיטט לה
מאליו בני דלמא לא היו כחלתה:
רבין ארי מבחזין. א"ל יש לז
קוץ אסור לפי חסימה
גנופה אבל ארי שהיה רחוק ממנה
לא היו חסימה וא"ל דלרי נמי היו
חסימה היינו משום דמפתח הארי
אינה חוכלת אפילו היא רעידה הרבה
אלא בעמד בנה בחוץ אינה נחסמת
כל קוץ: **עמד** בנה מבחזין מהו.
את ספרים לגרסי העמד ואפילו
הכי לא פריך חסימה מעלייתה היא
משום דאינה מנחת כל כך מלאכול
בצבילו כמו מפתח הארי כדפרישית:
רבי יוחנן אמר ר' חייב עקימת שפתיו
היו מעשה. תימה דכפ' ג'
דשנועות (דף כח.) אמר רבי יוחנן
אומר היה רבי יהודה משום ר' יוסי
הגלילי כל לאו שאין בו מעשה אין
לוקוין עליו חוץ מנשבע ומימר ומקבל
חזירו בשם והלא רבי יוחנן גופיה
קאמר הכא דעקימת שפתיו היו מעשה
א"כ נשבע ומימר ומקבל חזירו בשם
אמאי מחטיב אותן לאו שאין בו
מעשה ו"ל דלא קאמר רבי יוחנן
דעקימת פיו היו מעשה אלא הכא
משום דדיבוריה קעביד מעשה
שהולכת ודשה בלא חליה דלאמרינן
בג' דמורה (דף ג.) אהיה דחון
מנשבע ומימר ומקבל חזירו אמר
ליה רבי יוחנן לתנא לא תיתי מימר
דדיבוריה קעביד מעשה ולהכי פריך
הכא ר"י לריש לקיש ממימר דחשיב
מעשה משום דדיבוריה קעביד
מעשה אבל נשבע לא עביד דדיבוריה
מעשה דדמוקיה ליה התם בחלתי ולא
אכלתי וא"ת דכסוף פרק ד' מיתות
(סנהדרין דף ט. סה.) ושם ר"י הוילי קאמר
ר' יוחנן דעקימת שפתיו דמגדף לא
היו מעשה משום דיטעו בלג ופריך
והתניא יאלו עדים זוממים שאין בהן
מעשה ומשני אלא שאני מגדף הואיל
ישנו בקול ופריך וקול לר' יוחנן לאו
מעשה הוא והא חסמה בקול לרבי
יוחנן חייב ומשני שאני עדים זוממים
דישנו בראיה והשתא היכי פריך

ומגננין יסבון. ומסרסין אותם ואח"כ מחזירין לצבילם ומאהבת צבילו
ישראל גונזו הנכרי שהוה מכירו ומסרסו כדי שיהא יפה לחרוש
ויודענו. ולא יהנה ישראל בעבירה. הוא עשה כדי שיהא יפה לחרוש
לפיכך יקנסוהו שלט יחרוש בו. אלמא צבוסור דלאו נמי אסורה
אמירה לנכרי: **בני מערבא**. דשלחו
ליה לאצוה דשמואל הכי: **סבירא** לכו
כרבי חידקא. בסנהדרין בפרק ד'
מיתות (דף טו.) וקא עבר. זה
הלאומר לסרס: **משום לפני עור לא**
ספן מכשול. אבל דבדכ שאין הנכרי
מזהר עליו אמא לך שרי: **לשחיה**.
שלט יועיל סירוסן להעלות דמיתה
אלא לתרישה לא שדמיתן יקרינן
משום סירוסן: **דיין שקנסה עלין**
מכירה. ללא טרמ כולי האי אלא
שיחוש בו והא לא תמקיים מהשבת:
כאחר דמי. ועיו חס מכרו לו:
מחלו אהרדי. שוריש שלהן שנגנוס
נכריס מכירהס וסרסוס: **ישב** לה
קוץ בפיה. ואינה יכולה לאכול מן
הדישה: מהו. מזהו לטעם או אין
מזהו לטעם: **הרביץ** לה ארי. ולאיתמו
אינה אוכלת: **קטנליא**. עור שלוק
והבשה מהלכת על גבי ואינה רואה
את הדישה מה כ"מ קרינא ביה דבישו' או
לא: **פשוט מהא**. ממיתתא: **חדא**.
מהנן צעיה: **צעל הפרה**. שהשמר
פרמו לדוש בה: **פקיע עמיר**. קשין
של שבולין שגודשו והוה כפורס
קטנליא ומיפשטו מניה דשרי:
מעיקרא. כדי שתמלא כריסה קשים
קודם שתכנס לדישה: **מבחוץ**. קודם
שתיכנס לדוש: **מכיס אביך**. הכן
יהיה: **להבדיל בין הקדש**. בתריה
כמיב משמע כדי שידע להבחין בין
עבודה קדושה למחוללה ואי שמי
ועיל מ"מ שיכור הוא ולא ידע
להבדיל: **החוסס את הפרה**. ולא
העבירה על הדישה וחזירו דש בה:
וכן הפשוט. שור וחומר לקרין וזא
חזירו והנהיג. פטור הראשון ואינו
חייב אלא הדש דלא חדוש בחסימה
קאמר רחמנא (דברים כה.) ויבני
כלאים נמי לא תחרוש כמיב (שם כג.)
ואינו לוקה אלא זה המנהיג: **חסמה**
בקול. כשהיתם שוחה לאכול היה גוער
בה: **ובסיגס בקול**. בכלאים ואינו
אוחז במדע: **הויא מעשה**. והוה
ליה לאו שיש בו מעשה ולוקוין עליו:
לא

6) סנהדרין טו. ז) סנהדרין
דלאים פ"ה. 8) סנהדרין
ס"ה. ד) ודברים כ"ה.
9) בסנהדרין ע"ב. משמע
שלט היה הדין.

הגהות הב"ח

(א) חוס' דיה ריש לקיש
וכי' נפקא ליה לריש
לקיש:

גילוי הש"ס

גמ' בעא מינה רבי יוחנן
בבב' ביבא. בירושלמי
פ"ט דמיתות איתא שאל
ק"י ריש לקיש והשיב לו
כאלה השיב רבי יוחנן
לרבי יוחנן:

מוסף רש"י

חסמה בקול. לפרה דשה
וסבירה לאכול חסמה
בקול: (סנהדרין ס"ה.)
והנהיגה בקול. מעשה
בכלאים, דחייב משום לא
תחרוש בשור ובהמור (שם).

מחלפ' אהרדי. שלט מדעתן היו מסרסין אותם ומ"מ היו
מחליפין שמה לא יאמינו העולם שהיה שלט מדעתם או
משום שלט יאמרו אחרים לנכרי לעשות כן ויאמרו שלט מדעתם
עשו: **ישב** דה קוץ בפיה מהו. וא"ת הא אמרינן לקמן לא מדוש
בחסימה ו"ל דה"מ כחסימה בחוץ
כדי שלט תאכל אבל הכא שיטט לה
מאליו בני דלמא לא היו כחלתה:
רבין ארי מבחזין. א"ל יש לז
קוץ אסור לפי חסימה
גנופה אבל ארי שהיה רחוק ממנה
לא היו חסימה וא"ל דלרי נמי היו
חסימה היינו משום דמפתח הארי
אינה חוכלת אפילו היא רעידה הרבה
אלא בעמד בנה בחוץ אינה נחסמת
כל קוץ: **עמד** בנה מבחזין מהו.
את ספרים לגרסי העמד ואפילו
הכי לא פריך חסימה מעלייתה היא
משום דאינה מנחת כל כך מלאכול
בצבילו כמו מפתח הארי כדפרישית:
רבי יוחנן אמר ר' חייב עקימת שפתיו
היו מעשה. תימה דכפ' ג'
דשנועות (דף כח.) אמר רבי יוחנן
אומר היה רבי יהודה משום ר' יוסי
הגלילי כל לאו שאין בו מעשה אין
לוקוין עליו חוץ מנשבע ומימר ומקבל
חזירו בשם והלא רבי יוחנן גופיה
קאמר הכא דעקימת שפתיו היו מעשה
א"כ נשבע ומימר ומקבל חזירו בשם
אמאי מחטיב אותן לאו שאין בו
מעשה ו"ל דלא קאמר רבי יוחנן
דעקימת פיו היו מעשה אלא הכא
משום דדיבוריה קעביד מעשה
שהולכת ודשה בלא חליה דלאמרינן
בג' דמורה (דף ג.) אהיה דחון
מנשבע ומימר ומקבל חזירו אמר
ליה רבי יוחנן לתנא לא תיתי מימר
דדיבוריה קעביד מעשה ולהכי פריך
הכא ר"י לריש לקיש ממימר דחשיב
מעשה משום דדיבוריה קעביד
מעשה אבל נשבע לא עביד דדיבוריה
מעשה דדמוקיה ליה התם בחלתי ולא
אכלתי וא"ת דכסוף פרק ד' מיתות
(סנהדרין דף ט. סה.) ושם ר"י הוילי קאמר
ר' יוחנן דעקימת שפתיו דמגדף לא
היו מעשה משום דיטעו בלג ופריך
והתניא יאלו עדים זוממים שאין בהן
מעשה ומשני אלא שאני מגדף הואיל
ישנו בקול ופריך וקול לר' יוחנן לאו
מעשה הוא והא חסמה בקול לרבי
יוחנן חייב ומשני שאני עדים זוממים
דישנו בראיה והשתא היכי פריך

מחלפ' אהרדי. שלט מדעתן היו מסרסין אותם ומ"מ היו
מחליפין שמה לא יאמינו העולם שהיה שלט מדעתם או
משום שלט יאמרו אחרים לנכרי לעשות כן ויאמרו שלט מדעתם
עשו: **ישב** דה קוץ בפיה מהו. וא"ת הא אמרינן לקמן לא מדוש
בחסימה ו"ל דה"מ כחסימה בחוץ
כדי שלט תאכל אבל הכא שיטט לה
מאליו בני דלמא לא היו כחלתה:
רבין ארי מבחזין. א"ל יש לז
קוץ אסור לפי חסימה
גנופה אבל ארי שהיה רחוק ממנה
לא היו חסימה וא"ל דלרי נמי היו
חסימה היינו משום דמפתח הארי
אינה חוכלת אפילו היא רעידה הרבה
אלא בעמד בנה בחוץ אינה נחסמת
כל קוץ: **עמד** בנה מבחזין מהו.
את ספרים לגרסי העמד ואפילו
הכי לא פריך חסימה מעלייתה היא
משום דאינה מנחת כל כך מלאכול
בצבילו כמו מפתח הארי כדפרישית:
רבי יוחנן אמר ר' חייב עקימת שפתיו
היו מעשה. תימה דכפ' ג'
דשנועות (דף כח.) אמר רבי יוחנן
אומר היה רבי יהודה משום ר' יוסי
הגלילי כל לאו שאין בו מעשה אין
לוקוין עליו חוץ מנשבע ומימר ומקבל
חזירו בשם והלא רבי יוחנן גופיה
קאמר הכא דעקימת שפתיו היו מעשה
א"כ נשבע ומימר ומקבל חזירו בשם
אמאי מחטיב אותן לאו שאין בו
מעשה ו"ל דלא קאמר רבי יוחנן
דעקימת פיו היו מעשה אלא הכא
משום דדיבוריה קעביד מעשה
שהולכת ודשה בלא חליה דלאמרינן
בג' דמורה (דף ג.) אהיה דחון
מנשבע ומימר ומקבל חזירו אמר
ליה רבי יוחנן לתנא לא תיתי מימר
דדיבוריה קעביד מעשה ולהכי פריך
הכא ר"י לריש לקיש ממימר דחשיב
מעשה משום דדיבוריה קעביד
מעשה אבל נשבע לא עביד דדיבוריה
מעשה דדמוקיה ליה התם בחלתי ולא
אכלתי וא"ת דכסוף פרק ד' מיתות
(סנהדרין דף ט. סה.) ושם ר"י הוילי קאמר
ר' יוחנן דעקימת שפתיו דמגדף לא
היו מעשה משום דיטעו בלג ופריך
והתניא יאלו עדים זוממים שאין בהן
מעשה ומשני אלא שאני מגדף הואיל
ישנו בקול ופריך וקול לר' יוחנן לאו
מעשה הוא והא חסמה בקול לרבי
יוחנן חייב ומשני שאני עדים זוממים
דישנו בראיה והשתא היכי פריך

יהודה

